

Mega Trendler

5D: Uzun Vadeli Eğilimlerin Sigortacılık ve Emeklilik Sektörlerine Etkisi

Ekonomik Araştırmalar

Yönetici Özeti

Geleneksel yatırım stratejilerine bir alternatif sunan tematik yatırımlar, uzun vadeli ekonomik, politik ve sosyal eğilimlerin bölgeler ve sektörler üzerindeki etkilerini analiz ederek zaman içerisinde üstün bir getiri ve başarılı bir performans sergilemeyi hedeflemektedir. Bu yatırım temaları yeşil enerjiden yapay zekaya, demografiden güvenliğe kadar çok geniş bir yelpazeyi kapsamakta ve birbirinden farklı portföy stratejilerine dayanmaktadır. (1)

Tematik yatırım fonlarının mazisi her ne kadar 1950'li yıllarına kadar dayansa da 2000'li yıllar ile teknolojiye gelişim sürecinin hızlanması ve bu durumun başta ekonomi olmak üzere birçok alana sirayet etmesi ile yatırım trendlerinin değişim süreci de hızlanmıştır. Kimya, nükleer ve su altı tarım gibi yatırım temaları, günümüze doğru yaklaştıkça uzay, finansal teknolojiler, robotik gibi alanlara evrilmiştir.

Koronavirüs pandemisi ile birlikte başlayan ve son birkaç yıl içerisinde gittikçe etkisini artıran yapısal değişimler, geleceğe yönelik daha geniş bir perspektifle yaklaşma ihtiyacı oluşturmaktadır. Koronavirüs pandemisinden miras kalan enflasyon, artık yeni bir "normal" olarak karşımıza çıkarken yapay zekanın dönüştürücü gücü, birçok sektör ve endüstriyi şimdiden etkisi altına almıştır. Diğer bir taraftan, küresel borçluluk seviyesi artarken dünya demografisi için risk seviyesi oldukça tehlikeli boyutlara ulaşmıştır.

Son dönemlerde ortaya çıkan Five Ds (5D) terimi, uzun vadeli eğilimleri tanımlarken geleceğin yatırım ortamı hakkında önemli ipuçları barındırıyor. Bu kapsamda, çalışmamızda başlıca amaç uzun vadeli eğilimleri tanımlamak olurken kapsamlı analiz ve verilere yer vereceğiz. Ayrıca bu eğilimlerin sigortacılık ve emeklilik sektörlerine olan etkilerini çok boyutlu olarak irdeleyeceğiz.

Yararlı olmasını diler, keyifli okumalar dileriz.

Gürol Sami ÖZER

Fon Yönetimi ve Ekonomik Araştırmalar
Direktör

Çıkarımlar

Deglobalizasyon

- Ticari ilişkileri bir kopuş olarak nitelendirmenin yanlış olacağını düşünürken daha çok yeniden bir yapılanma sürecinde olduğunu belirtebiliriz. Tedarik rotalarında maliyeti yüksek olsa dahi dost ve müttefik ülkelerin tercih edildiği bir döneme girerken özellikle dünyanın üretim üssü olarak nitelendirilen Çin, stratejik konumunu yavaş yavaş kaybetmektedir.
- Küreselleşme karşıtı akımlar, küresel ticaret hacmini azaltacağı için kargo, nakliyat ve ticari kredi sigortası gibi ticari sigorta ürünlerine olan talebin azalmasına yol açabilir. Yerelleşmenin ön plana çıkması ise sigortacılık sektörünün küresel risk odaklı modellerinde güncelleme gerektirebilir.

Dekarbonizasyon

- Kısa vadede karbon vergisi ile fosil enerji fiyatlarındaki artışlar, enflasyon üzerinde yukarı yönlü bir risk unsuru teşkil etse de mevcut politikaların devamı halinde büyüme üzerinde çok daha büyük bir tehlike bizi bekliyor. Sel veya orman yangını gibi afetlere eğilimli yüksek riskli bölgeler tamamen teminat dışı bırakılma riskini taşıyarak muhtemelen artan maliyetler sonucunda daha yüksek miktarda prim ödemeleri bireyler ve işletmeler tarafından gerçekleştirilecektir.

Demografi

- Daha uzun ömür ve düşen doğum oranları, yaşlanan bir nüfusa tıbbi bakım ve emeklilik yardımları sağlamanın mali yükünü daha da artırmaktadır. Bu durum, mali bütçe içerisindeki sosyal yardım ve transfer kalemleri üzerinde baskı oluştururken para politikalarını daha da hassas hale getirmektedir.

Borç

- Daha yüksek borçlanma gerek enflasyon gerekse de faiz oranlarının yükselmesiyle sonuçlanabilir. Bu durum ekonominin kısır bir döngüye sürüklenme riskini artırırken uzun vadeli büyüme ve kamu hizmetlerinin devamlılığını sağlayacak hizmetlerin erişimini sınırlandırabilir. Bununla birlikte emeklilik ve sigorta sektörleri, yüksek tahvil getirilerinden faydalanma potansiyeline sahip olurken yüksek nakit pozisyonları nedeniyle yatırım gelirlerini önemli ölçüde artırabilir.

Dijitalizasyon

- Araştırmalar sadece yapay zekanın yıllık %1,5 civarında üretkenliği artıracığını tahmin ederken sektörler arasında 2,6 trilyon ile 4,4 trilyon dolar arasında katkı sunacağını gösteriyor. Yapay zeka öncülüğünde gerçekleşen inovasyonlar, sigortacılık için modelleri ve tahminleri geliştirerek daha isabetli risk fiyatlandırmasını sağlarken operasyonel verimliliği artırıyor. Diğer bir taraftan sanal asistanlar vasıtasıyla müşteri hizmetlerini dönüştürerken anlık çözümler sunar.

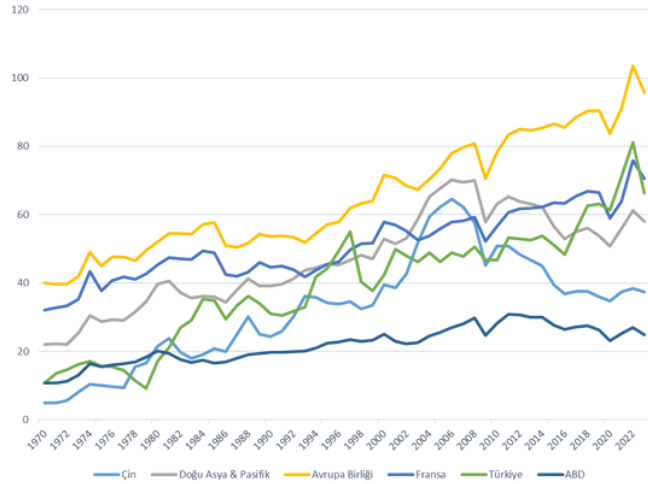
Deglobalizasyon

1970'li yıllarda başlayan neoliberal politikalar, iktisat literatüründe ve ekonomi politikalarında soluksuz bir yükseliş gerçekleştirdi. Küreselleşmenin getirdiği refah ile birlikte zirve noktasına ulaşan bu politikaların dönüm noktası ise Covid-19'un tüm dünyada kendini hissettirdiği 2020 yılı oldu. Küresel tedarik zincirlerinin kırılması ile başlayan süreçte dünya, birçok ürünü bulamaz hale geldi. Bu kırılma aynı zamanda fiyat artışlarını besleyen önemli bir sebepti.

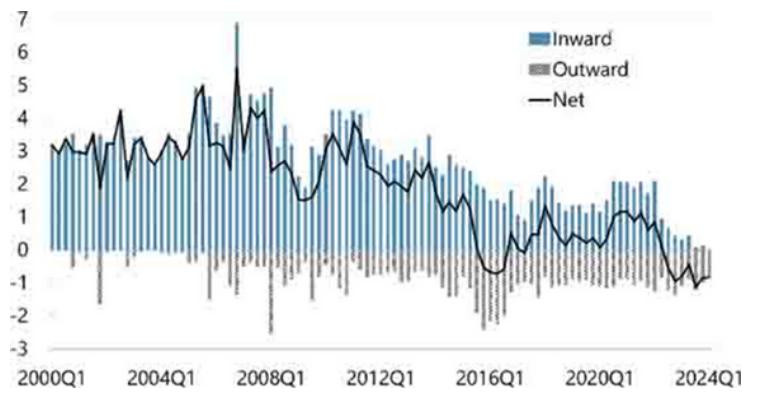
2022 yılında ise Rusya-Ukrayna savaşı ile başlayan süreç küreselleşmenin ikinci büyük sınavıydı. Dünyanın en büyük ekonomilerinden birisi olan Euro Bölgesi, Rusya'nın doğalgazı kesmesi ile kendisini bir enerji krizinin ortasında buldu ve bu durum tüm dünyayı etkiledi.

Gerek pandemi gerekse Rusya-Ukrayna savaşı ile yaşanan tedarik zincirlerinin bozulması ve stratejik önem arz eden mal ve hizmetlerin bir silah olarak kullanılması, ekonomik milliyetçiliği artırırken ticaretin bölgeselleşmesi hız kazandı. Uluslararası Para Fonu (IMF)'na göre, dünya genelinde her yıl uygulanan ticari kısıtlamaların sayısı 2019'da yaklaşık 1.000 iken 2023'te 3.000'in üzerine çıktı. (2)

Tablo 1: Ticaretin GSYH İçerisindeki Payı (%)

Tablo 2: Çin'in Doğrudan Yabancı Yatırımları (%/GSYH)

Tablo 1'de belirli ekonomilerin mal ve hizmet ihracatı ve ithalatının toplamının gayri safi yurt içi hasılaya tarihsel olarak oranlanmasını görmekteyiz. Pandemi dönemi küresel ticarete zarar vermiş olsa da 2021-2022 yılları arasında toparlanma eğilimi göze çarpmaktadır. Ancak 2022-2023 yılları arasında, grafikte verilen tüm ekonomilerin ticaret istatistiklerinde keskin düşüşler yaşanmıştır. Ticari daralma Çin'de %-2,7, Doğu Asya & Pasifik ekonomilerinde %-4,99, Avrupa Birliği'nde %-7,61 ve ABD'de %-7,41 olarak gerçekleşmiştir.

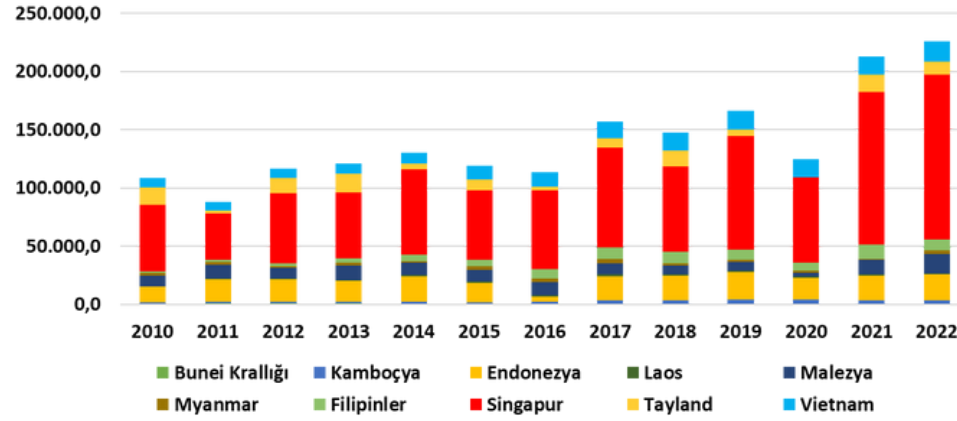
Ticari ilişkileri bir kopuş olarak nitelendirmenin yanlış olacağını düşünürken daha çok yeniden bir yapılanma sürecinde olduğunu belirtebiliriz. Tedarik rotalarında maliyeti yüksek olsa dahi dost ve müttefik ülkelerin tercih edildiği bir döneme girerken özellikle dünyanın üretim üssü olarak nitelendirilen Çin, stratejik konumunu yavaş yavaş kaybetmektedir.

Çin'in net doğrudan yabancı yatırımlarının GSYH'ye oranını incelediğimizde 2008 krizi sonrasındaki zirve noktasından bu yana düşüş eğiliminde olduğunu gözlemlemekteyiz. (3) (Tablo 2) Bununla birlikte son yıllarda büyük firmalar Çin'deki yatırımlarını durdururken bazıları da tamamen ülkeden çekildi. Son birkaç yılda Japonya'nın en büyük lastik üreticisi Bridgestone, Shenyang fabrikasını kapatacağını duyururken Apple, Çin'e bağımlılığını azaltma amacıyla üretim üssünü Hindistan'a doğru kaydırıyor.

Çin'den çıkışın, genellikle diğer Asya-pasifik ekonomilerinin lehine bir durum ortaya çıkardığını görmekteyiz. Tablo 3'te görüleceği üzere Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN)'ne doğrudan yabancı yatırımlar pandemi ve Rusya-Ukrayna savaşı ile artış kaydetmiştir. 2020 yılına kıyasla 2021 yılında bölgeye doğrudan yabancı yatırım %77,8 yükselirken Malezya'da bu oran %281,3, Singapur ve Filipinler'de ortalama %77 civarında gerçekleşmiştir.

Tablo 3: ASEAN Ülkelerine Doğrudan Yabancı Yatırımlar (FDI, Milyon USD)

Kaynak: ASEAN ve Ekonomik Araştırmalar Müdürlüğü

Gittikçe artan küreselleşme karşıtı akımlar büyüme açısından engeller ortaya çıkarmakla beraber araştırmalar, enflasyon üzerinde de ciddi riskleri barındırdığını gösteriyor. Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) ve IMF tarafından yapılan çalışmalar, daha açık ekonomilerin diğer fiyat artırıcı faktörleri hesaba kattıktan sonra bile daha düşük enflasyon oranlarını yaşama eğiliminin yüksek olduğunu gösteriyor. (4)

Daha kapalı ekonomiler ve zayıflayan küreselleşme akımları ABD'deki Trump-Vance yönetiminin uygulamaya koyduğu gümrük vergileri ve tarifeler ile ivmelenirken gelecek dönemde üretim üsleri stratejik ve dost ülkelere doğru yönelmeye devam edecektir. Doğrudan ve dolaylı yatırımlar stratejik ve dost ülkelere ekonomik büyümeyi tetikleyecek olurken gelecek dönemde bu ekonomilerin ön plana çıkması bekleniyor.

Etki Analizi: Sigortacılık sektörünün küresel risk odaklı modellemelerinde güncelleme gerekebilir.

Küreselleşme karşıtı akımlar, tedarik zincirlerinin dost ve güvenilir bölgelere kaymasına neden olurken küresel ısınma ile birlikte Arktik rotası gibi stratejik güzergahları da ortaya çıkarmaktadır. Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) ve Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) gibi kaynaklara göre, denizyolu taşımacılığının dünya ticaretinin yaklaşık %80-90'ını oluşturduğunu düşündüğümüzde sigortacılık sektörünü önemli fırsatlar ve zorluklar beklemektedir.

Arktik rotası daha erişilebilir hale geldikçe, Asya, Avrupa ve Kuzey Amerika arasındaki seyahat süresi kısalarak nakliye trafiğinin artması ile sonuçlanacaktır. Bu durum ise kargo, tekne ve sorumluluk sigortalarını kapsayan deniz sigortası poliçeleri için büyüyen bir pazar oluşturacaktır. Ayrıca çevresel riskleri ve diğer zorlu hava koşullarını içeren özel sigortacılık ürünlerinin gelişimi hızlanacaktır. Ancak rota üzerindeki yetersiz altyapı, yasal mevzuatın belirsizliği gibi sebeplerden ötürü primler ilk aşamada yüksek seviyelerde seyredebilir.

Bunların yanı sıra küreselleşme karşıtı akımlar, küresel ticaret hacmini azaltacağı için kargo, nakliyat ve ticari kredi sigortası gibi ticari sigorta ürünlerine olan talebin azalmasına yol açabilir. Yerleşmenin ön plana çıkması ise sigortacılık sektörünün küresel risk odaklı modellemelerinde güncelleme gerektirebilir.

Emeklilik sektörü içinse başlıca etkinin kısa vadede yatırım gelirleri üzerinde olacağını tahmin etmekteyiz. Korumacılık akımları piyasalardaki oynaklıkları artırırken özellikle emekliliğine kısa bir süre kalmış ve maaş yolu ile ödemelerini tahsil eden katılımcıların negatif etkilenmesi muhtemeldir. Bununla birlikte kısa vadede işsizlik oranının artması ihtimaller dahilindedir.

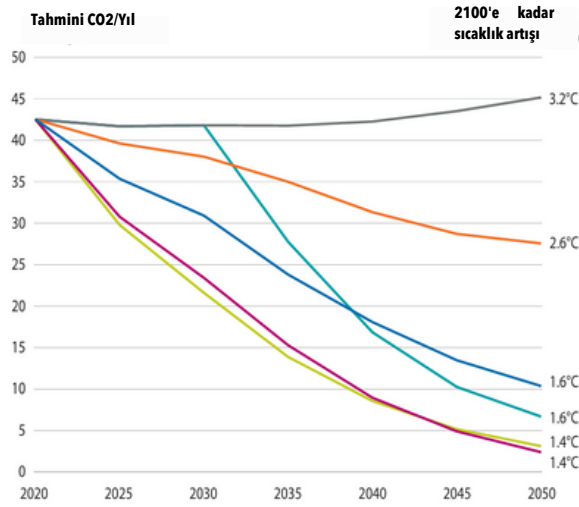
Dekarbonizasyon

İklim değişikliği süreci bir iklim krizine dönüşürken dünyaca ünlü bilim adamı Dr. Ram Ramanathan, küresel ısınmasının düşündüğümüzden daha hızlı gerçekleşeceğini belirtiyor. Ayrıca eğer emisyonların kontrol altına alınmaması durumunda iklim değişikliğinin 2030 gibi erken bir tarihte yaşanabileceği ve Covid-19 dönemindeki gibi herkesin oturma odasına gireceği konusunda uyarılarda bulunuyor.

Avrupa'daki seller, Dubai'deki yağışlar ABD'de artan kasırgalar ve yangınlar, iklim "krizine" sadece farklı coğrafyalardan birer örnek teşkil ederken durumun ciddiyetini de gözler önüne seriyor. 2015 yılında Paris Antlaşması'yla net sıfır karbondioksit emisyonuna ulaşmak için 2050 yılına kadar bir hedef konurken karbon fiyatlandırma politikaları da yürürlüğe girmiştir. (5) Bununla birlikte ÇSY (Çevresel, Sosyal, Yönetişim) ilkelerini içerisine alan sürdürülebilir yatırımlar, dekarbonizasyon sürecine önemli bir mali destek unsuru olmuştur.

Finansal Sistemi Yeşillendirme Ağı (NGFS) modellemelerine göre güncel iklim politikalarının devamı halinde 2050 yılına kadar ortalama sıcaklığın 3,2 derece artması tahmin edilirken, net sıfır karbon politikaları ile eşgüdüm küresel ısınmayı 2 derecenin altında tutmayı başarıyor.

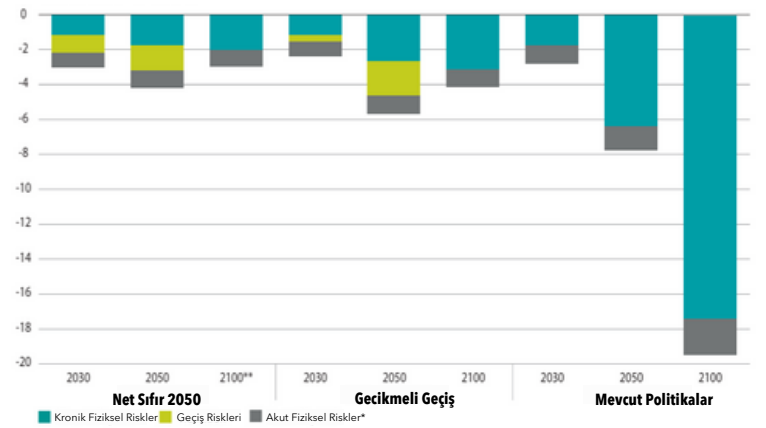
Tablo 4: Senaryolara Göre CO2 Emisyonları

Kaynak: The Network for Greening the Financial System (NGFS)

— Gecikmeli Geçiş* — Farklılaşan Net Sıfır** — Mevcut Politikalar*** — NDCs**** — Net Sıfır 2050***** — 2°C'nin Altı*****

Tablo 5: Senaryolara Göre GSYH Analizi

Kaynak: The Network for Greening the Financial System (NGFS)

*Akut fiziksel etkiler, aşırı olaylardan kaynaklanan GSYH etkilerini içermekte, ancak sermaye stoku etkilerini hariç tutmaktadır.

Kısa vadede karbon vergisi ile fosil enerji fiyatlarındaki artışlar, enflasyon üzerinde yukarı yönlü bir risk unsuru teşkil etse de mevcut politikaların devamı halinde büyüme üzerinde çok daha büyük bir tehlike bizleri bekliyor. Tablo 5'te GSYH kayıpları, her senaryo için öngörülen farklı sıcaklıklara paralel olarak değişme göstermektedir. Yüzyılın ilk yarısında etkiler benzer olurken daha sonraki periyotlarda güçlü bir şekilde farklılaşma başlamaktadır. 2100 yılına gelindiğinde, sıcaklık hedefleri ve buna karşılık gelen karbonsuzlaştırmada geç kalındığında, mevcut politikalar senaryosunda etkiler açık ara en yüksek seviyeye ulaşmaktadır. (GSYH'nin %20'sine kadar kayıp).

*Gecikmeli Geçiş, yıllık emisyonların 2030 yılına kadar azalmayacağını varsayar. Isınmayı 2°C'nin altında sınırlamak için güçlü politikalarla ihtiyaç duyulurken negatif emisyonlar sınırlıdır.

**Farklılaşan Net Sıfır, 2050 civarında net sıfıra ulaşır, ancak sektörler arasında uygulanan farklı politikalar nedeniyle daha yüksek maliyetlerle bu durum gerçekleşir.

***Mevcut Politikalar, yalnızca halihazırda uygulanan politikaların korunduğunu varsayar ve bu da yüksek fiziksel risklere yol açar.

****Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkılar (NDC'ler), henüz uygulanan etkin politikalarla desteklenmemiş olsa bile taahhüt edilen tüm hedefleri içerir.

*****Net Sıfır 2050, sıkı iklim politikaları ve inovasyon yoluyla küresel ısınmayı 1,5°C ile sınırlandırmakta ve 2050 yılı civarında küresel net sıfır CO2 emisyonuna ulaşmaktadır. ABD, AB, Birleşik Krallık, Kanada, Avustralya ve Japonya gibi ülkeler tüm sera gazları için net sıfıra ulaşmaktadır.

*****2°C'nin altı, iklim politikalarının sıklığını kademeli olarak artırarak küresel ısınmanın 2°C'nin altında sınırlandırılması için %67'lik bir şans vermektedir.

Etki Analizi: Sürdürülebilirlik, güçlü bir tema olarak karşımıza çıkıyor.

İklim krizinin çok boyutlu etkilerinin olduğu tartışılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Sigortacılık sektörüne olası etkilerini değerlendirdiğimizde, doğal afetlerin daha sık ve daha şiddetli olarak bizleri beklediğini belirtebiliriz. Bu durum ise sigortacılık için karlılığı önemli ölçüde etkileyecekken reasürans primlerinin yükselmesine de sebep olacaktır. Elbette iklimsel kaynakları şokların dozunun ve sıklığının artması daha sıkı sermaye düzenlemelerini beraberinde getirebilir.

Bununla birlikte sel veya orman yangını gibi afetlere eğilimli yüksek riskli bölgeler tamamen teminat dışı bırakılma riskini taşıırken muhtemelen artan maliyetler sonucunda daha yüksek miktarda prim ödemeleri bireyler ve işletmeler tarafından gerçekleştirilecektir.

Emeklilik sektörünü irdelediğimizde ise ÇSY ilkelerinin gittikçe önemli hale geldiğini görmekteyiz. Sürdürülebilirlik, güçlü bir tema olarak karşımıza çıkarken emeklilik fonları sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu yatırımlarını güçlü bir şekilde artırmaktadır. Bu yatırımlar, iklim krizi ile mücadele önemli bir rol oynarken Türkiye Sigorta ve Türkiye Hayat Emeklilik olarak sürdürülebilir bir geleceğin inşasına güçlü bir destekte bulunuyoruz.

Türkiye Hayat ve Emeklilik Sürdürülebilirlik Hisse Senedi Emeklilik Yatırım Fonu

Sürdürülebilirlik Hisse Senedi Emeklilik Yatırım Fonu ile 2024 yılında 250 bini aşkın katılımcımız iklim değişikliğinin karşısında duruyor ve daha etkin bir yönetim için çaba göstermeye devam ediyor.

Sürdürülebilirlik Hisse Senedi Emeklilik Yatırım Fonu'muzun büyüklüğü 2024 yılında %68,3 artışla 4 milyar TL'ye ulaştı.

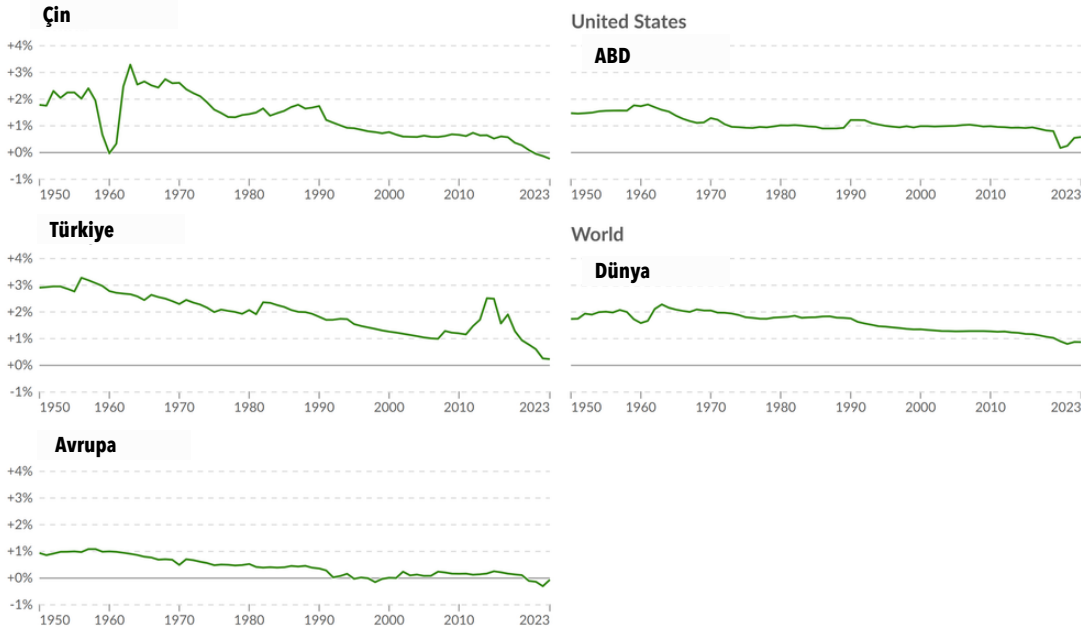
Demografi

Birçok ülke, doğum oranlarının 2.1 olan ikame seviyesinin altına düşmesi nedeniyle ciddi problemler ile karşı karşıya kalmıştır. Yaşlanan nüfusun, sosyal veya ekonomik yansımalarının yanı sıra savunma gibi kritik unsurlara da etkisi bulunuyor.

Daha uzun ömür ve düşen doğum oranları, yaşlanan bir nüfusa tıbbi bakım ve emeklilik yardımları sağlamanın mali yükünü daha da artırmaktadır. (6) Bu durum, mali bütçe içerisindeki sosyal yardım ve transfer kalemleri üzerinde baskı oluştururken para politikalarını daha da hassas hale getirmektedir.

Ekonomik refaha ulaşmadan yaşlanan nüfus ve doğum oranlarındaki hızlı düşüş, sürdürülebilir büyümeyi tehdit ederken yapısal sorunları kronik hale dönüştürebilir.

Tablo 6: Nüfus Artış Hızı, 1950-2023

Kaynak: UN, World Population Prospects (2024) - [OurWorldinData.org/population-growth](https://ourworldindata.org/population-growth)

Etki Analizi: Uzun süreli bakım sigortalarına talebin önemli ölçüde artacağını düşünüyoruz.

Demografik değişimlerin özellikle emeklilik üzerinde etkili olacağını düşünürken sektörün önemli fırsatları beklediğini belirtebiliriz.

Küresel emeklilik sektöründe tarihsel olarak aktif pasif oranı önemli ölçüde düşüş trendinde. Bir başka deyişle emekli başına artık daha az çalışan düşüyor. Ortalama yaşam süresinin gelişen sağlık ve beslenme faktörleri nedeniyle gittikçe uzadığını varsayarsak bu durum kamu emeklilik planları üzerinde baskı yükseltiyor. Ancak bu durum özel emeklilik planları için de uzun vadede önemli bir boşluğu doldurma fırsatı taşıyor. Gelecekte emeklilik planlarına daha fazla miktarda tasarrufların yöneleceğini düşünürken emeklilik fonlarındaki yatırım performansı önemli hale gelecektir.

Sigorta sektörü için ise başta sağlık sigortaları olmak üzere kritik hastalık poliçeleri ve uzun süreli bakım sigortalarına talebin önemli ölçüde artacağını düşünüyoruz. (8) Ülkemizde de Orta Vadeli Program'da da (OVP) yerini alan uzun süreli bakım sigortasını gelecek dönemlerde sıkça duyacağız.

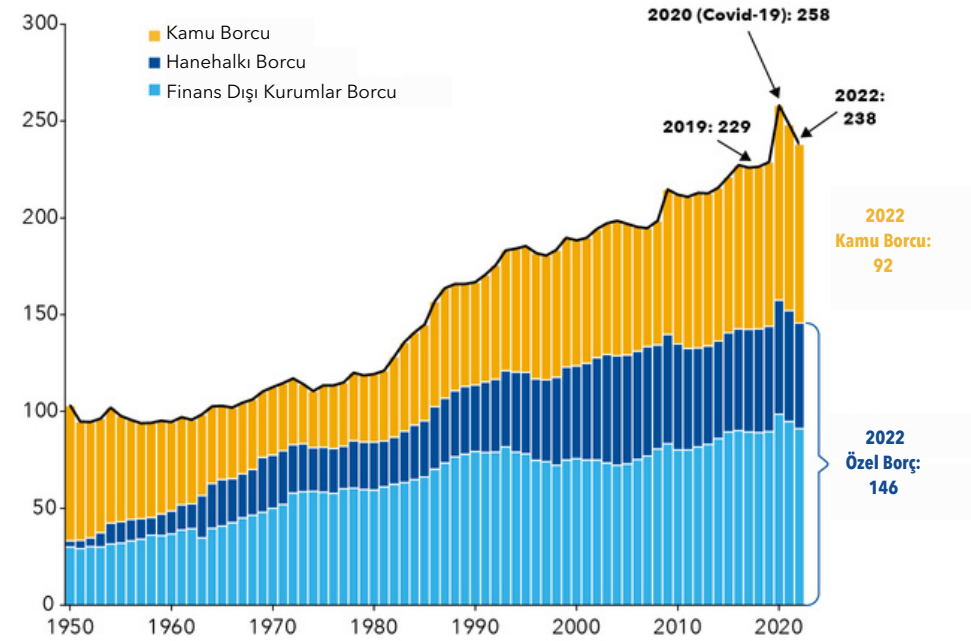
Borç

Küresel borçluluk seviyesi, özellikle Covid-19 periyodunda ciddi artışlar kaydetmiş ve bütçe dengesinin bozulmasında önemli bir faktör olmuştur. Salgının ekonomik maliyetini düşürmek amacıyla benzeri görülmemiş teşvik paketleri ve mali yardımlar, 2020 yılında küresel borcun 226 trilyon dolar ya da GSYH'nin %350'den fazlasına yükselmesine neden olmuştur. (7) Nitekim küresel borç 2020 yılından bu yana artmaya devam ederken 307 trilyon dolara ulaşmıştır.

Daha yüksek borçlanma gerek enflasyon gerekse de faiz oranlarının yükselmesiyle sonuçlanabilir. Bu durum ekonominin kısır bir döngüye sürüklenme riskini artırırken uzun vadeli büyüme ve kamu hizmetlerinin devamlılığını sağlayacak hizmetlerin erişimini sınırlandırabilir. Örneğin ABD'de borç ödeme maliyetlerinin bu yıl savunma bütçesini aşması bekleniyor.

Borçlanma eğilimleri, gelecekte küresel faiz oranlarının belirli bir seviyenin üzerinde kalmasına işaret ediyor. Bu durum ise başta sermaye piyasaları olmak üzere birçok alana sirayet edebilir.

Tablo 7: Küresel Borç Seviyesi Tarihsel Seyri (GSYH içerisindeki yüzdesel payı)

Kaynak: IMF, 2023 Global Borç Veri Tabanı

Etki Analizi: Yatırım gelirleri, kritik bir rol üstlenebilir.

Küresel borç seviyesinin yükselmesi daha yüksek faiz oranlarına sebep olurken bu durum borçlanma maliyetlerinin artışı ve ekonomik büyüme üzerinde etkili olmaktadır. Bununla birlikte emeklilik ve sigorta sektörleri, yüksek tahvil getirilerinden faydalanma potansiyeline sahip olurken yüksek nakit pozisyonları nedeniyle yatırım gelirlerini önemli ölçüde artırabilir.

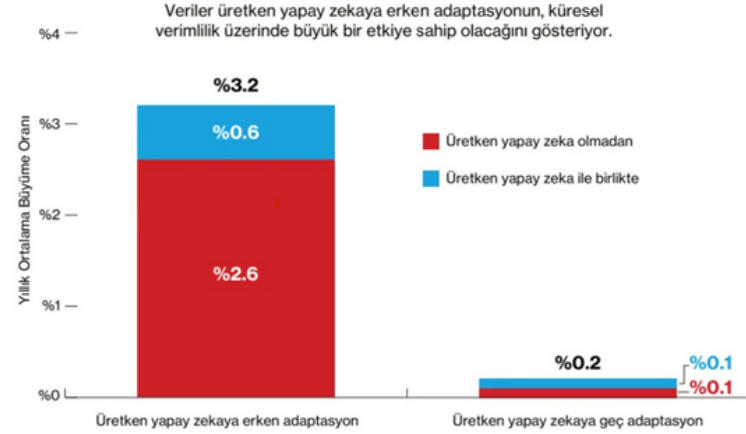

Dijitalizasyon

Sadece geçtiğimiz yıl onlarca yapay zeka uygulaması tanıtılırken teknoloji şirketleri, unutulmaz bir performans sergiliyor. Dijitalleşme, üretken yapay zeka veya daha geniş bir perspektifle dijital inovasyonlar, küresel ekonominin tüm kötü faktörlerine rağmen itici bir güç olmayı başardı. Araştırmalar sadece yapay zekanın yıllık %1,5 civarında üretkenliği artıracağını tahmin ederken sektörler arasında 2,6 trilyon ile 4,4 trilyon dolar arasında katkı sunacağını gösteriyor.

Bununla birlikte bazı riskler de yok değil. Teknolojik inovasyonlar “dijital tekelleşme” oluşumunu tetiklerken bu durum piyasa fiyatlamalarının sağlıklı işleyişini sekteye uğratabilir. Ayrıca veri güvenliği gittikçe önem kazanırken yapay zekanın etik ve ahlaki yönleri tartışmaya açılmalıdır. Bu kapsamda mevzuatsal açıdan önemli güncellemeler gerektiğini düşünüyoruz.

Tablo 8: Üretken Yapay Zekanın Dünya Genelindeki Verimlilik Artışına Etkisi

Etki Analizi: Birçok olumsuzlukları sektör lehine çevirebilecek belki de en güçlü uzun vadeli eğilim.

Dijitalizasyon teması, sigortacılık ve emeklilik sektörleri için birçok olumsuzlukları sektör lehine çevirebilecek belki de en güçlü uzun vadeli eğilimlerden birisi konumundadır.

Yapay zeka öncülüğünde gerçekleşen inovasyonlar, sigortacılık için modellemeleri ve tahminleri geliştirerek daha isabetli risk fiyatlandırmasını sağlarken operasyonel verimliliği artırıyor. Diğer bir taraftan sanal asistanlar vasıtasıyla müşteri hizmetlerini dönüştürürken anlık çözümler sunuyor.

Emeklilik sektöründe yapay zeka, herkes için daha erişilebilir ve kişiselleştirilmiş bir yatırım stratejisi oluştururken şimdiden birçok robot danışmanlık uygulaması şirketler tarafından piyasaya sürülüyor.

Temeli model portföy teorisine dayanan, 4 farklı ana risk grubu için öneriler sunan **Fona Sor**, katılımcının yaşını, risk profilini ve fon değişiklik haklarını göz önünde bulundurarak, piyasadaki güncel beklentiler ve dinamikleri de kapsayacak şekilde bir analiz gerçekleştiriyor ve katılımcıya en uygun fon karma önerisini sunuyor.

Dipnotlar

- (1) Öncü, Sadık. Türkiye'deki Tematik Yatırım Fonlarının Performans Analizi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 2024.
- (2) IMF, High Uncertainty and the Unknown, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2024/in-focus/high-uncertainty-and-the-unknown/#:~:text=Nearly%20%2C000%20trade%2Drestricting%20measures,of%20scale%2C%20and%20reduce%20competition.> (ET:21.01.2025)
- (3) International Monetary Fund. Asia and Pacific Dept. (2024). China's Foreign Direct Investment: Inward and Outward. IMF Staff Country Reports, 2024(276), A004. Retrieved Feb 11, 2025, from <https://doi.org/10.5089/9798400285998.002.A004>
- (4) Forbes, K. J. (2019). Has globalization changed the inflation process? https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3420255 (ET: 11.02.2025)
- (5) The Paris Agreement, <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement> (ET: 11.02.2025)
- (6) WEF, 5 transformational trends shaping global finance, <https://www.weforum.org/stories/2025/01/5-transformational-trends-shaping-global-finance/> (ET:12.02.2025)
- (7) Mbaye, Samba, Marialuz Moreno Badia, and Kyungla Chae, 2018, "Global Debt Database: Methodology and Sources," IMF Working Paper No. 18/111 (Washington, DC: International Monetary Fund).
- (8) Para Dergisinin bakım sigortasına ait detaylı inceleme yazısına [buraya](#) tıklayarak ulaşabilirsiniz.

Ekonomik Araştırmalar

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil , suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporla rapordaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Türkiye Sigorta A.Ş. & Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş. ve çalışanları sorumlu değildir. Türkiye Sigorta A.Ş. & Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş. her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldıracaktır. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Türkiye Sigorta A.Ş. & Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş.'nin herhangi bir taahhüdünü tazammum etmediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Hiçbir şekil ve surette ve her ne nam altında olursa olsun, her türlü gerçek ve/veya tüzel kişinin, gerek dorudan gerek dolayısı ile ve bu sebeplerle uğrayabileceği her türlü doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, velhasıl her ne nam altında olursa olsun uğrayabileceği zararlardan hiçbir şekil ve surette Türkiye Sigorta A.Ş. & Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş. ve çalışanları sorumlu tutulamayacak ve hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Türkiye Sigorta A.Ş. & Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş. ve çalışanlarından talepte bulunulmayacaktır. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.